

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

Факультет прикладної математики
Кафедра системного програмування і спеціальних комп’ютерних
систем

Розрахунково-графічна робота
з дисципліни “ Програмування 2. Складні структури ”
Варіант № 6

Виконав:
студент 1 курсу ФПМ
групи КВ-41:
Горпинич-Радуженко
Іван Олександрович

Перевірено:

Київ 2015

Постановка задачі

Створити ігрову програму мовою програмування Паскаль.

Розробка і реалізація ігрових програм має вестися з врахуванням графічних та звукових можливостей, що надаються конкретним комп'ютером.

Програма мусить коректно розв'язувати поставлену задачу. Логічно відокремлені частини алгоритма реалізувати за допомогою окремих процедур або функцій.

Також потрібно передбачити та забезпечити виконання всіх можливих розгалужень алгоритма, тобто програма повинна коректно реагувати на будь-які можливі ситуації (наприклад, виникнення помилкових ситуацій, перевірка файлів на порожність, правильність введених з клавіатури значень і т.д.). Передбачити взаємодію з користувачем (наприклад, можливість виводу правил гри, допомоги), таймер, лічильник числа ходів.

Завдання за варіантом

«15». На квадратному полі розміром 4×4 за допомогою генератора випадкових чисел розставлені 15 фішек з номерами від 1 до 15. Є одна вільна позиція. Розставити фішки по зростанням їх номерів по вертикалі. Пересувати фішки можна тільки на сусідню вільну позицію.

Описання структури програми

«П'ятнашки» на перший погляд проста гра, але для її реалізації необхідно звернеться практично до всіх розділів програмування в середовищі Турбо Паскаль.

Суть самої гри полягає в наступному:

- Гравець на екрані бачить табло, яке розбите на 16 клітин. У п'ятнадцяти з них розташовані неповторювані цифри, у випадковому порядку від 1 до 15 і одна порожня.

У загальному вигляді дане табло можна представити у вигляді таблиці 1:

Таблиця 1 - Зразок табло.

5	7	3	8
15	1	13	2
14	10	6	4
	9	11	12

- Гравець повинен переміщати по одній клітині з цифрою на порожнє місце.
- Так відбувається до тих пір, поки користувач не вибудує послідовну комбінацію цифр (Таблиця 2), і лише після цього гравець вважається переможцем.

Таблиця 2 - Правильне заповнення табло.

1	5	9	13
2	6	10	14
3	7	11	15
4	8	12	

Програма виконана в середовищі програмування Турбо Паскаль. Сама програма - додаток Windows. Для виведення графічних об'єктів використовуються модуль Graph. Програмою обробляються події від натискання клавіш на клавіатурі, вибору відповідних пунктів меню.

Уся програма розбита на процедури, кожна з яких відповідає за певну дію. Всю програму можна розділити на два основні розділи:

- Основні процедури, тобто ті процедури, які відповідають за саму гру і взаємодія з користувачем під час гри;
- Допоміжні процедури. Це ті процедури, які доповнюють дане додаток додатковими і дуже корисними функціями;
- Основна програма.

До основних процедур відносяться:

- Tablo;
- Output;
- direction;
- Search;
- repl;
- check;
- Game15;

До допоміжних процедур входить:

- help;
- autor;
- cheat.

Основні процедури

procedure Tablo;

Дана процедура формує табло, заповнене випадковими, неповторюваними цифрами від 1 до 15 і одним порожнім кліткою. Процедура реалізована з використанням двох масивів: одновимірний і двовимірний.

Одновимірний масив з 16 цілими числами заповнюється випадковим чином, причому, враховується, щоб цифри в даному масиві не повторювалися.

Кожній цифрі з одновимірного масиву присвоюється, аналогічний їй строковий елемент і вводиться в двовимірний масив. Наприклад, цифрі 5, присвоюється строковий елемент '5'. Виняток становить цифра 16, їй присвоюється пробіл.

procedure Output;

Процедура виведення на екран табло з цифрами сформоване на момент відображення. Якщо програма тільки занедбана, тоді на екран виводиться таблиця заповнене випадковим чином. Якщо гра вже йде то дана процедура виводить на екран ту комбінацію цифр, яка визначена користувачем під час гри.

procedure direction;

У даній процедурі користувачеві, за допомогою курсору, пропонується ввести напрямок переходу. У даній процедурі зчитується код натиснутої клавіші, щоб надалі можна було здійснювати пересування.

procedure Search;

У цій процедурі здійснюється пошук порожнього елемента. Це необхідно для того, щоб надалі користувач зміг щодо порожнього елемента зробити свій хід. Процедура зчитує кожен елемент двовимірного масиву і порівнює його з порожнім. Після того як порожній знайдений процедура запам'ятовує координати порожнього елемента, а саме рядок і стовпець.

procedure repl;

Програма залежно від вибору напряму здійснює перестановку елементів в двовимірному масиві.

Також в даній процедурі зчитується кожен хід користувача, щоб надалі, якщо користувач розкладе необхідний розклад швидше, ніж гравці, які грали раніше, можна було ввести інформацію про гравця в файл.

procedure check;

Після скоєння перестановки цифр, а іншими словами після чергового ходу, програма порівнює розстановку цифр в двовимірної матриці. Якщо поточна комбінація є правильною, тоді гравець вважається переможцем.

procedure Game15;

Ця процедура є основною. У неї підключається графічний модуль і відбувається основний процес гри.

Гра буде тривати до тих пір, поки не буде розкладений правильний розклад або до тих пір поки користувач не перерве гру за допомогою клавіші ESC.

Допоміжні процедури

procedure help;

Виводить на екран інформацію про правила гри.

procedure autor;

Виводить на екран інформацію про програму.

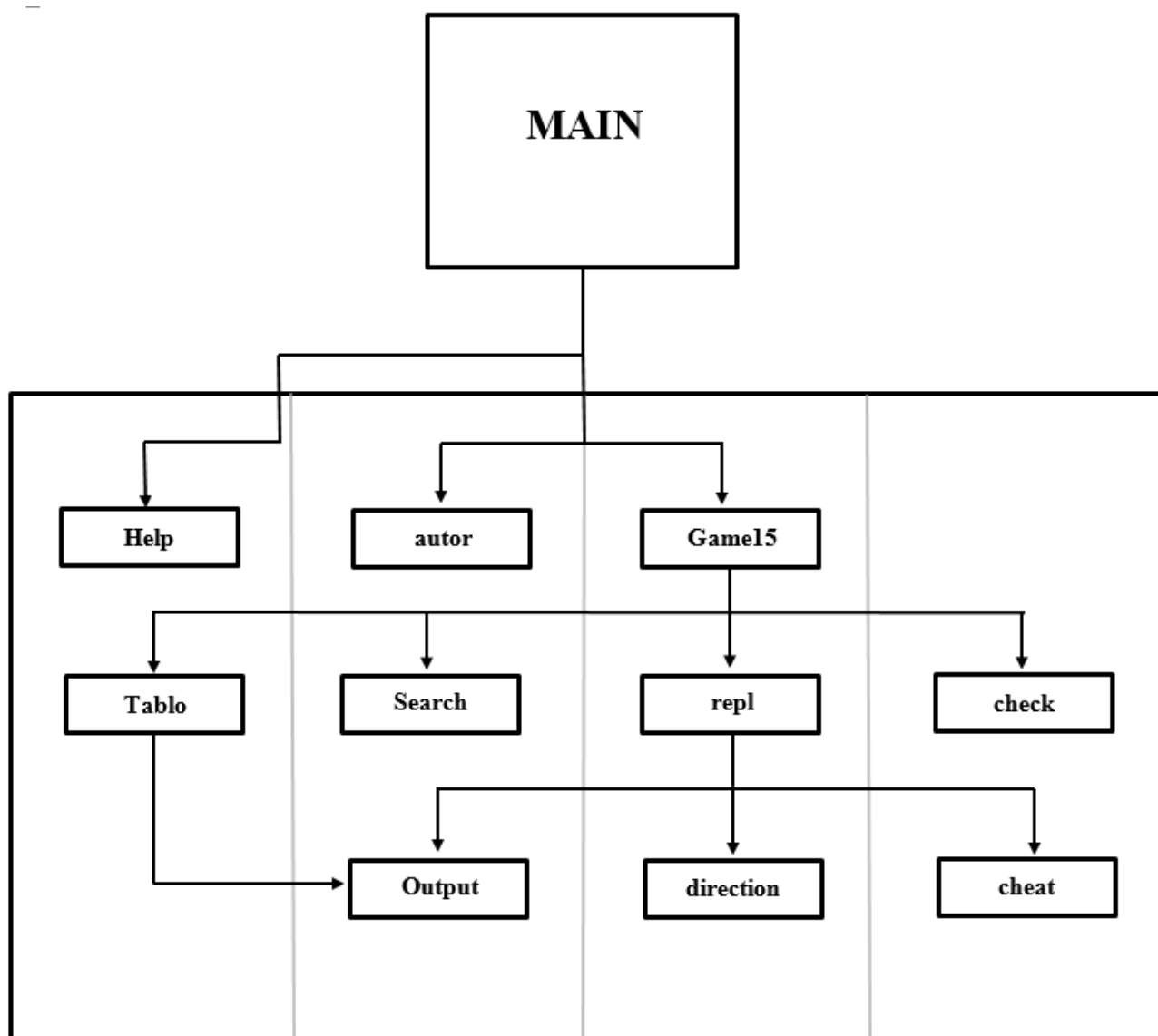
procedure cheat;

Маленька хитрість даної програми. Вона призначена для розробника програми і для викладача перевіряючого правильність написання гри. Щоб, при перевірці, викладачеві не була потрібна проходити всю гру, досить натиснути клавішу Кінець на клавіатурі і розклад майже розолжеться. Також ця процедура була б дуже корисна розробнику, для налагодження і тестування програми.

Основна програма

В основній програмі на екрані виводиться Головне меню і залежно від обраних користувачем дій відбувається взаємодія з процедурами.

Схема викликів процедур та функцій

Текст Програми

```
program DKR_Programming;

uses
  crt, Graph;

var
  arr: array[1..4, 1..4] of string; {Двовимірний масив, містить елементи
табло}
  vect: array[1..16] of integer; {Масив для заповнення випадковими числами}
  men: array[1..5] of integer; {Масив виводу елементів Головного меню}
  i, j: integer; {Змінні для роботи з масивами}
  mline, mcolumn: integer; {Координати порожнього елемента}
  slc: integer; {Змінна для роботи з Головним меню}
  ch: char; {Змінна, якій присвоюється код клавіші на клавіатурі}
  chk: boolean; {Перевірка правильності розкладу}
  f: text; {Файлова змінна}

procedure Output; {Процедура виведення на екран табло з цифрами сформоване
на момент відображення}

var
  lx, ly: integer; {Координати виведення двовимірного масиву}
  x, y: integer; {Координати клітин}
  j1, i1: integer; {Змінні лічильники, для малювання клітин}
  w1, h1: integer; {Ширина і висота клітин}
begin
  OutTextXY(210, 50, 'For leaving press ENTER');
  w1 := 30;
  h1 := 30; {Клітка розміром 30 на 30}
  for i1 := 0 to 3 do {Цикл, промальовування клітин}
    for j1 := 0 to 3 do
      begin
        x := 235 + j1 * 35; {Зсув клітин по x}
        y := 150 + i1 * 35; {Зсув клітин по y}
        setFillStyle(1, 4); {Колір і стиль клітин, колір синій, стиль
заповнення поточному кольором}
        Bar(x, y, x + w1, y + h1); {Малювання клітини}
      end;
    lx := 245;
    ly := 162;
    for i := 1 to 4 do {Цикл виведення двовимірного масиву по вгору клітин}
      begin
        for j := 1 to 4 do
          begin
            OutTextXY(lx, ly, arr[i, j]); {Виведення тексту на екран}
            lx := lx + 35;
          end;
          lx := 245;
          ly := ly + 35;
        end;
        line(220, 135, 220, 300); {Малювання рамки}
        line(385, 135, 385, 300);
        line(220, 135, 385, 135);
        line(220, 300, 385, 300);
      end;
    end;

procedure Tablo; {Формування табло при першому запуску заповнене
випадковими і неповторяючимися цифрами}

var
  b: integer; {Змінна, якій присвоюється випадкове число}
  k, z: integer; {Лічильники для операцій з масивами}
```

```

begin
  randomize;
  for z := 1 to 16 do
  begin
    b := random(15); {Вибір випадкового числа}
    k := 1;
    while k <> 17 do {Цикл поки не буде заповнений масив з цілими цифрами}
    begin
      if vect[k] = b then
      begin
        b := random(17);
        k := 1;
      end
      else k := k + 1;
    end;
    vect[z] := b; {Присвоєння чергового неповторюваного елемента масиву}
  end;
  z := 1;
  for i := 1 to 4 do {Заповнення двовимірного масиву, замість цифр з
одновимірного, присвоюються рядкові елементи}
  begin
    for j := 1 to 4 do
    begin
      case vect[z] of
        1: arr[i, j] := '1 ';
        2: arr[i, j] := '2 ';
        3: arr[i, j] := '3 ';
        4: arr[i, j] := '4 ';
        5: arr[i, j] := '5 ';
        6: arr[i, j] := '6 ';
        7: arr[i, j] := '7 ';
        8: arr[i, j] := '8 ';
        9: arr[i, j] := '9 ';
        10: arr[i, j] := '10';
        11: arr[i, j] := '11';
        12: arr[i, j] := '12';
        13: arr[i, j] := '13';
        14: arr[i, j] := '14';
        15: arr[i, j] := '15';
        16: arr[i, j] := '  ';
      end;
      z := z + 1;
    end;
  end;
  end;
  Output; {Вивід таблицю на екран}
end;

procedure Search; {Пошук пустого елемента в таблицю}

begin
  for i := 1 to 4 do
  begin
    for j := 1 to 4 do
    begin
      if arr[i, j] = '  ' Then {Пошук, дорівнює чи поточний елемент
пробілу}
      begin
        mline := i; {Якщо дорівнює, то присвоюються координати порожнього
елемента}
        mcolumn := j
      end;
    end;
  end;
end;
end;

```

```

procedure cheat; {Бонус, для перевірки. При натисканні клавіші END на
клавіатурі розклад збирається}

begin
    arr[1, 1] := '1 ';arr[1, 2] := '5 ';arr[1, 3] := '9 ';arr[1, 4] := '13 ';
    arr[2, 1] := '2 ';arr[2, 2] := '6 ';arr[2, 3] := '10 ';arr[2, 4] := '14
';
    arr[3, 1] := '3 ';arr[3, 2] := '7';arr[3, 3] := '11';arr[3, 4] := '15';
    arr[4, 1] := '4';arr[4, 2] := '8';arr[4, 4] := '12';arr[4, 3] := ' ';
    mline := 4;mcolumn := 3;
end;

procedure direction; {Введення напрямку переходу}

begin
    ch := readkey; {Перемінної присвоюється код клавіші користувачем клавіші
на клавіатурі}
end;

procedure repl; {Пересування клітин з цифрами в залежності від вибору
користувача}

begin
    direction;{Процедура, введення напрямки переходу}
    if ord(ch) = 79 then cheat; {Якщо натиснута клавіша END на клавіатурі то
розклад сам збирається}
    if ord(ch) = 75 then {Якщо натиснута клавіша вліво}
    begin
        if mcolumn <> 4 then {Якщо це не останній елемент, що стоїть біля
кордону табло}
        begin
            arr[mline, mcolumn] := arr[mline, mcolumn + 1];
            arr[mline, mcolumn + 1] := ' ';
            mcolumn := mcolumn + 1;
        end;
    end;
    if ord(ch) = 72 then {Якщо натиснута клавіша вгору}
    begin
        if mline <> 4 then {Якщо це не останній елемент, що стоїть біля кордону
табло}
        begin
            arr[mline, mcolumn] := arr[mline + 1, mcolumn];
            arr[mline + 1, mcolumn] := ' ';
            mline := mline + 1;
        end;
    end;
    if ord(ch) = 77 then {Якщо натиснута клавіша вправо}
    begin
        if mcolumn <> 1 then {Якщо це не останній елемент, що стоїть біля
кордону табло}
        begin
            arr[mline, mcolumn] := arr[mline, mcolumn - 1];
            arr[mline, mcolumn - 1] := ' ';
            mcolumn := mcolumn - 1;
        end;
    end;
    if ord(ch) = 80 then {Якщо натиснута клавіша вниз}
    begin
        if mline <> 1 then {Якщо це не останній елемент, що стоїть біля кордону
табло}
        begin
            arr[mline, mcolumn] := arr[mline - 1, mcolumn];
            arr[mline - 1, mcolumn] := ' ';
            mline := mline - 1;
        end;
    end;

```

```

    end;
    Output;
end;

procedure check; {Перевірка правильно розкладено табло}
var sd: integer;
begin
    chk := false;
    if (arr[1, 1] = '1 ') and (arr[1, 2] = '5 ') and (arr[1, 3] = '9 ') and
(arr[1, 4] = '13 ')
    and (arr[2, 1] = '2 ') and (arr[2, 2] = '6 ') and (arr[2, 3] = '10 ') and
(arr[2, 4] = '14 ')
    and (arr[3, 1] = '3 ') and (arr[3, 2] = '7 ') and (arr[3, 3] = '11') and
(arr[3, 4] = '15')
    and (arr[4, 1] = '4') and (arr[4, 2] = '8') and (arr[4, 3] = '12') and
(arr[4, 4] = ' ')
    then
    begin
        chk := true;
        OutTextXY(245, 100, 'Congratulate!!!');
        OutTextXY(245, 330, 'You have won =)');
        sd:=100;
        repeat
            sound(sd);
            delay(10);
            nosound;
            inc(sd,10);
        until (sd>1800);
        readln;
    end;
end;

procedure Game15;

var
    grMode: integer; {Режим роботи відеосистеми}
    grPath: string; {Шлях до файлу}
    grDriver: integer; {Використовуваний програмою драйвер відеоадаптера}
begin {Підключення графіки і перехід в режим ІГРИ}
    grDriver := VGA;
    grmode := 2;
    grPath := 'EGAVGA.BGI';
    initGraph(grDriver, grMode, grPath); {Ініціалізація графічного режиму}
    Tablo; {Формування табло}
    Search; {Пошук чистого елемента}
    repeat
        repl; {Пересування в масиві}
        check; {Перевірка чи є даний розклад вірним}
    until (ord(ch) = 13) or (chk = true);
    closeGraph; {Закриття графічного режиму}
end;

procedure help; {Перехід в режим довідки}

var
    f: text;
    g1: string;
begin
    clrscr;
    assign(f, 'fhelp.txt');
    reset(f);
    while not(eof(f)) do begin
        readln(f, g1); writeln(g1); end;
        writeln;
        writeln('For leaving press ENTER');

```

```

    readln;
    close(f);
end;

procedure autor; {Вивід загальної інформації на екран в розділ опис}

var
    f: text;
    g1: string;
begin
    clrscr;
    assign(f, 'fhelpl.txt');
    reset(f);
    while not(eof(f)) do begin
        readln(f, g1); writeln(g1); end;
        writeln;
        writeln('For exit press ENTER');
        readln;
        close(f);
    end;

begin
    {Основна програма}
    {Виведення на екран головного меню}
    {Елементи Головного меню, один з яких зафарбований білим кольором, а решта червоним}
    randomize;
    men[1] := 15;
    men[2] := 12;
    men[3] := 12;
    men[4] := 12;
    repeat
        clrscr;
        mline := 1; {Поточний рядок}
        slc := 1;

        GoToXY(32, 10);Textcolor(men[1]);writeln('Key');
        GoToXY(32, 11);Textcolor(men[2]);writeln('About program');
        GoToXY(32, 12);Textcolor(men[3]);writeln('Play');
        GoToXY(32, 13);Textcolor(men[4]);writeln('Exit');
        ch := readkey; {Вибір напрямку пересування елементів меню}
        if (ord(ch) = 80) then {Якщо вниз тоді поточний стає білим, а нижній стає червоним}
        begin
            for i := 1 to 4 do
            begin
                if (men[i] = 15) and (mline <> 4) then
                begin
                    men[mline] := 12;
                    men[mline + 1] := 15;
                end
                else mline := mline + 1;
            end;
        end;
        if ord(ch) = 72 then {Якщо вгору, то поточний білим, а верхній червоним}
        begin
            for i := 1 to 4 do
            begin
                if (men[i] = 15) and (mline <> 1) then
                begin
                    men[mline] := 12;
                    men[mline - 1] := 15;
                end
                else mline := mline - 1;
            end;
        end;
    until ch = 27;
end;

```

```

    end;
end;
if ord(ch) = 13 then {Якщо натиснуто ENTER}
begin
    for i := 1 to 4 do
    begin
        if men[i] = 15 then
        begin
            if slc = 1 then begin Help; break; end; {Перехід в режим довідки}
            if slc = 2 then begin autor; break; end; {Перехід в режим довідки}
            if slc = 3 then begin Game15; break; end; {Перехід в режим гри}
        end
        else slc := slc + 1;
        end;
    end;
until slc = 4 {До тих пір поки не натиснуто пункт EXIT}
end.

```

Тест Програми

Key
About program
Play
Exit

Fifteen Puzzle - a puzzle, which is 15 square tiles with marked numbers from 1 to 15.

All the knuckles are enclosed in a square box size 4x4 (side of the square box is four times longer than that of the knuckles).

Thus when placing the tiles in the box is one empty space the size of a domino that can be used to move the tiles inside the box.

The goal - to streamline the placement of the numbers in the box, placing them in ascending from top to bottom and left to right, starting with the knuckles with the number 1 in the upper left corner and ending with an empty space in the lower right corner of the box.

For leaving press ENTER

Calculated-graphic work on the subject of "Programming".
Created by 1st year students of the Faculty of Applied Mathematics NTUU "KPI"
Group KV-41
Gorpinich-Raduzhenko Ivan
For exit press ENTER
-

For leaving press ENTER

11	9	14	6
15	2	4	10
5	7		1
13	8	12	3

For leaving press ENTER

1	3	2	5
15	14	4	
7	11	6	9
13	8	10	12

For leaving press ENTER

1	5	9	13
2	6	10	14
3	7	11	15
4	8		12

For leaving press ENTER

Congratulate!!!

1	5	9	13
2	6	10	14
3	7	11	15
4	8	12	

You have won =>